

Yhdistystoiminta ja paikallisuus - miksi, mitä ja missä

Kuntaliitosseminaari
*Meikäläisiä ja teikäläisiä:
paikallisuus ja sen kokeminen uusissa kunnissa*
15.11.2013 Turun yliopisto

FM Niina Koskihaara
Kansatiede

Turun yliopisto
University of Turku

Taustaksi

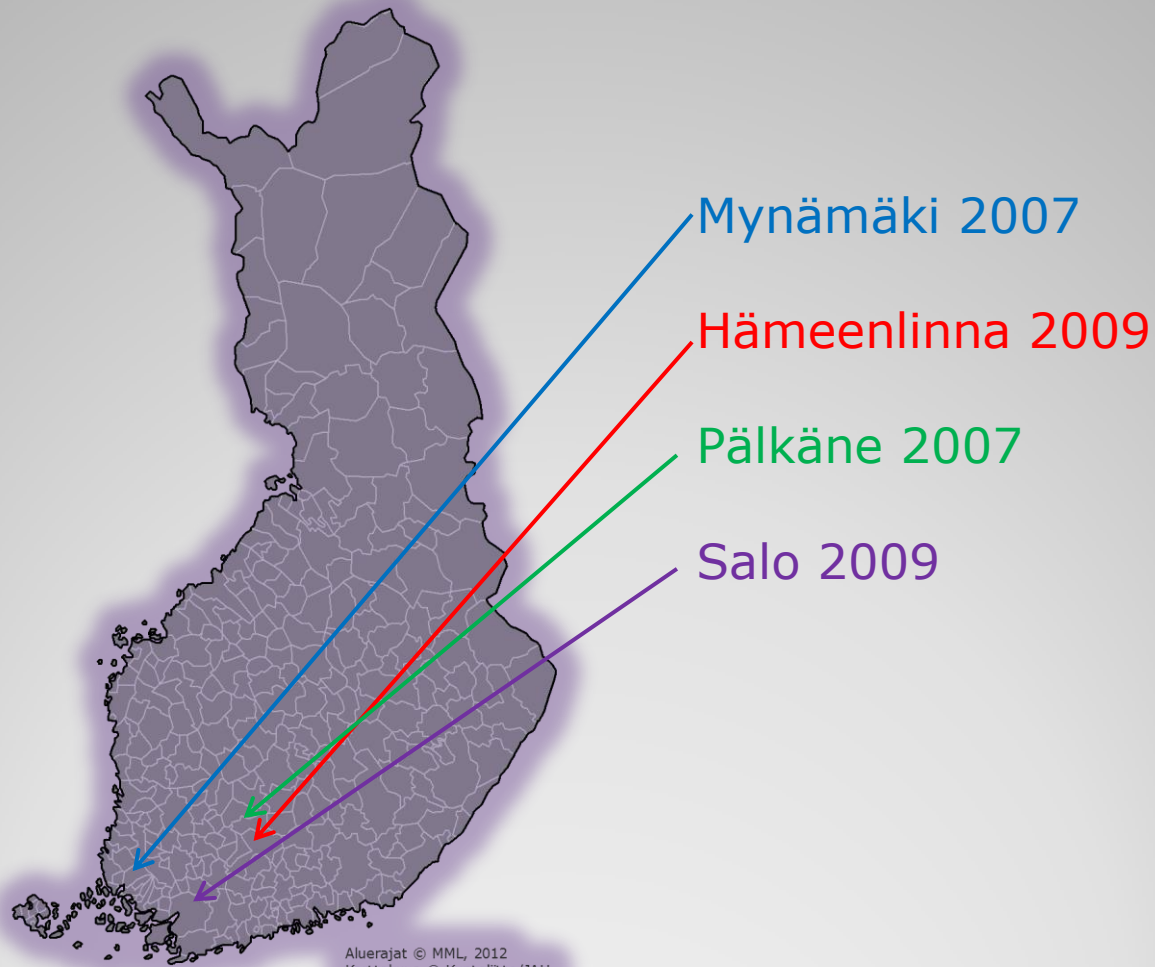
- FM Niina Koskihaara
- Apurahatutkija, jatko-opiskelija
- Kansatiede, Turun yliopisto

- Väitöskirjatutkimus:
*Kuntarakenteen muutosten vaikutukset maaseudulla /
Kuntarakenteen muutosten vaikutukset paikallisyhdistysten toiminnassa*

Kuva: Niina Koskihaara

Tutkimuskohteet

Tutkimusmenetelmät

- Haastattelut kylä- ja kotiseutuyhdistystoimijoiden kanssa
  - Yhteensä 9 yhdistystä
  - 47 haastattelua
  - 4 – 5 haastattelua per yhdistys
- Haastattelumatkoilla kylien havainnointi ja valokuvaus

Kuvat: Niina Koskihaara

Mitä kysyin

- Miksi lähteneet mukaan paikallisyhdistystoimintaan, ja millaiseksi kokevat yhdistyksen toiminnan merkitykset?
- Mitkä paikat ovat haastateltavalle itselleen tärkeitä asuinympäristössään / omassa kotikylässään?
- Mitkä paikat ovat haastateltavan edustaman yhdistyksen kannalta tärkeitä, merkityksellisiä?
- Miten haastateltava määrittelee paikallisuuden?

Kuntalaisuus ja yhdistystoiminta

- Kaikki haastateltavat ilmoittivat olevansa ensisijaisesti vanhan kotikuntansa asukkaita (vrt. Zimmerbauer, Suutari, Saartenoja 2012)
- Kotiseutu- tai kyläyhdistystoimintaan haastateltavat ovat menneet pääasiassa ystävän / tutun pyynnöstä
- Uusien yhdistysten toimintaan on lähdetty mukaan myös itsenäisesti kuntaliitoksen motivoimana

Paikallisuus ja yhteisöllisyys

- Paikallisuus käsitteenä voidaan jakaa kahteen eri merkitykseen (Paasi 1988; Mäkinen 2007):
- Paikan identiteetti = paikan erityispiirteet
- Paikkaan identifioituminen = ihmisen samaistuminen paikkaan

Kotipaikkaan kiinnittäviä tekijöitä

- Koti ja asumisen pitkäkestoisuus
- Sosiaaliset suhteet
- Yhdistystoiminta

*”Se, että tää on mun koti ja juuret täällä. --- Ja sitten justiin nämä kaverit, että kun polvenkorkuisesta asti yhdessä, niin se siinä on.”
(TYKL/aud/805)*

Kotipaikkaan kiinnittäviä tekijöitä

- Historialliset paikat
- Maantieteelliset erityispiirteet
- Murre

”No, tämä nyt ainakin niin kun alueena, kun se on tätä meren lahtee, et ehkä tämä on just semmone, koska se on niin vahvasti tosa kuitenkin.

--- niin nää vanhat kartanot, nii onhan ne nyt tiätyste sitte ja kaike maelma suurmiähet, minkä sulat on nyt sitte vaakunassaki.

--- nii tääl on näit, ne on vanhoi kauppapaikoi, kun meri on tullu niin lähel siinä. Nii siin on semmone vanha joku hautajuttu siin on kiviröykkiö viäl. --- nii siält on tiätyste niit just siält o löyretty vanhoi kasvillisuut ja just niin ko.”
(TYKL/aud/776)

Kotipaikkaan kiinnittäviä tekijöitä

- Elinkeinot, yritykset
- ” *Ja sen aikana silloin, kun kaivos voi hyvin, niin silloinhan tää oli oikein kukoistanu. Ja on sit saatu rakennettua kaikki nua rakennukset, mitä nyt sit myydään. (TYKL/aud/791)*

Kuva: Niina Koskihaara

Asuinympäristön tärkeät paikat

- Yhdistyksen toiminnassa:
  - Urheilukenttä, jääkiekkokaukalo
  - Venelaituri / rantapaikka
  - Kokoontumispaikka / kokouspaikka
  - Tapahtumien pitopaikat
  - Kota / laavu
  - Entisen kotikunnan kylät
  - Rukoushuone, jossa vietetty kyläläisten ristiäisiä, vihkimisiä ja siunaamisia
  - Entisen kuntakeskuksen palvelut
- Henkilökohtaiset:
  - Järvi ja oma ranta
  - Kylän ihmiset
  - Oma yritys
  - Koti ja sukulaisten kodit
  - Metsä
  - Lapsuuden kotikylä
  - Ympäröivä luonto
  - Urheilukenttä
  - Yhdistyksen rantasauna

Ei pelkkää negatiivista

- Yhdistysten keskuudessa:
  - Lisääntynyt yhteistyö toisten yhdistysten kanssa > säästää osaltaan myös resursseja
  - Yhdistyksen merkitys alueen toimijana ja puolestapuhujana on kasvanut paitsi asukkaiden mielikuvissa myös kunnan varteenotettavana yhteistyökumppanina
- Asukkaiden keskuudessa
  - Palvelut eivät aina ole heikentyneet!
  - Katse uuteen kuntakeskukseen > oman kylän ”sijaintihaitan” pieneneminen
  - Paikallisuustietoisuuden esiin nousu

Miksi, mitä, missä

- Yhdistystoiminta nähdään keinona ajaa *meidän* asioita
- Paikallisuus on haastattelemilleni yhdistystoimijoille paikan erityispiirteiden ja niihin samaistumisen kytkös, mutta myös konkreettisia paikkoja, joihin liittyy kokemuksellisuutta ja yhteisöllisyyttä (vrt. Riukulehto & Suutari 2012)

Kiitos!

*”Jos ei ole kieltä, ei ole merkitystä. Jos ei ole merkitystä, ei ole muistoja.
Jos ei ole muistoja, ei ole paikkaa.”*

(Karjalainen, P. T. 2006)

FM, Niina Koskihaara
Kansatiede
niina.koskihaara@utu.fi

Blogi: <http://etunojassa.blogspot.fi/>

Facebook: Niina Koskihaara   Twitter: @NiinaKoskihaara

Turun yliopisto
University of Turku